

ĐỀ XUẤT MỘT SỐ PHƯƠNG ÁN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY NÓI THÀNH ĐOẠN - BÀI TRONG TIẾT TẬP LÀM VĂN NÓI Ở TIỂU HỌC

TRẦN DƯƠNG QUỐC HÒA*

TÓM TẮT

Tập làm văn (TLV) nói trong chương trình tiểu học (TH) có vị trí rất quan trọng đối với sự phát triển kỹ năng giao tiếp của trẻ. Song thực tế dạy học hiện nay cho thấy các hoạt động được tổ chức cho tiết TLV nói chưa thật sự mang lại hiệu quả như mong muốn. Bài viết đề xuất một số phương án tổ chức hoạt động dạy nói thành đoạn – bài trong tiết TLV nói và thiết kế hoạt động cho một số dạng bài cụ thể; qua đó, giáo viên (GV) có thể tham khảo để thiết kế các hoạt động phù hợp cho tiết TLV nói, giúp tiết học trở nên hấp dẫn và đạt hiệu quả cao hơn.

Từ khóa: tập làm văn nói, dạng bài, tiểu học.

ABSTRACT

Some proposals for teaching paragraph-speech speaking in the subject spoken composition in primary schools

Spoken composition in primary schools plays a significant role in developing children's communicative skill. However, current teaching reality shows that activities organized for the subject have not brought about expected effects. This article proposes some organizing plans for teaching paragraph-speech speaking in the subject spoken composition and designs some activities for specific composition styles; in light of which, teachers can design activities appropriate for the subject spoken composition, making the subject more attractive and effective.

Keywords: spoken composition, the style of composition, primary.

1. Đặt vấn đề

TLV nói (thuộc phân môn TLV) trong chương trình TH có vị trí rất quan trọng trong sự phát triển kỹ năng giao tiếp của trẻ. Nó rèn luyện cho học sinh (HS) khả năng trình bày những ý tưởng, những suy nghĩ của mình theo hình thức hội thoại và mang phong cách khẩu ngữ. Do vậy dạng TLV này rất hữu ích cho HS khi bước vào cuộc sống hoặc khi học lên các bậc học cao hơn.

Các dạng bài TLV nói ở TH được chính thức dạy từ lớp 2. Nội dung nói ở lớp 2 và lớp 3 thường đơn giản, ít nhiều gắn với các loại bài tập về tiếng. Mức độ khác nhau giữa các dạng bài tập ở lớp 2 và lớp 3 được chương trình quy định bằng số lượng các loại câu hỏi: Lớp 2, mỗi bài có khoảng 3, 4 câu hỏi; lớp 3, số lượng câu hỏi nhiều hơn. Yêu cầu đối với HS ở giai đoạn này chỉ là nói thành các đoạn. Lớp 4 và 5, HS được học các dạng bài có hệ thống hơn: miêu tả, tường thuật, kể chuyện. Ở giai đoạn này, HS phải biết cách tìm ý, lập dàn ý, tập nói và diễn đạt

---

ThS, Trường Đại học Thủ Dầu Một

theo phong cách khẩu ngữ với nhiều lưu ý trong cách dựng đoạn và liên kết đoạn để tạo thành một bài nói hoàn chỉnh. Do đó, việc tạo nhu cầu giao tiếp, tình huống nói năng là rất quan trọng. Và để đạt được mục tiêu của một tiết dạy nói thành đoạn - bài, GV cần phải hướng dẫn HS biết định hướng nhanh chóng và đúng đắn trong từng điều kiện giao tiếp cụ thể; biết lập đúng chương trình lời nói của mình, lựa chọn nội dung hoạt động giao tiếp một cách phù hợp, tìm được những phần hợp lí để truyền đạt nội dung đó.

Có thể thấy TLV nói có tầm quan trọng đặc biệt trong sự phát triển của HS TH, song thực tế việc dạy TLV nói hiện nay chưa mang lại kết quả như mong muốn vì nhiều lí do: Việc tổ chức các hoạt động cho tiết TLV nói theo sách giáo khoa (SGK) còn khá cứng nhắc; tranh ảnh trong SGK thiếu sự đa dạng và phong phú, ít câu hỏi gợi mở; các hoạt động trong tiết TLV đều được tổ chức theo những trình tự giống nhau khiến HS dễ nhàm chán, GV khó tổ chức các hoạt động. Bên cạnh đó, thực tế việc dạy nói hiện nay cho thấy phần lớn GV chưa phân biệt được ranh giới giữa nói một bài nói với việc nói trong một bài viết; nhiều tiết TLV nói được dạy như là tiết đọc chậm hay đọc thuộc lòng bài viết đã chuẩn bị sẵn. Ngoài ra, do nhiều áp lực từ kinh tế, thời gian..., một số GVTH “lười” chuẩn bị và tìm ý tưởng cho các hoạt động dạy nói. Mặt khác, GV chưa được trang bị những vấn đề lí thuyết về TLV nói, do đó không linh hoạt trong việc thiết kế và tổ chức các hoạt động dạy học.

Từ những lí do trên, trong phạm vi bài viết này, chúng tôi đề xuất thiết kế, cải thiện một số phương án tổ chức hoạt động dạy nói hướng tới mục tiêu phát triển kĩ năng nói và giao tiếp cho HS TH.

2. Một số phương án tổ chức hoạt động dạy nói thành đoạn – bài trong tiết Tập làm văn nói

Thông qua việc nghiên cứu lí thuyết hoạt động lời nói, mục tiêu của tiết TLV nói ở trường TH, cũng như phân tích chương trình Tiếng Việt TH, nghiên cứu quy trình và phương pháp dạy học các dạng bài TLV nói, chúng tôi đưa ra một số phương án tổ chức hoạt động dạy học như phân trình bày dưới đây.

2.1. Các phương án áp dụng cho dạng bài quan sát và trả lời câu hỏi

a) Trường hợp sử dụng

Áp dụng cho dạng bài quan sát và trả lời câu hỏi. Ngoài ra cũng có thể áp dụng cho phần đầu của dạng bài miêu tả.

b) Cách thức tiến hành

❖ Phương án 1

- GV cho HS xem tranh, yêu cầu HS quan sát và nhận xét;
- GV dùng hệ thống câu hỏi trong SGK hoặc tự đặt ra câu hỏi để giúp HS tìm hiểu kĩ hơn nội dung cần quan sát (hình thức tổ chức: cá nhân hoặc nhóm tùy theo trình độ của HS);
- HS trình bày (GV hướng dẫn HS phát triển những ý quan sát thành câu văn hoàn chỉnh, tùy theo trình độ của HS có thể phát triển thành đoạn văn);
- GV nhận xét;
- GV hướng dẫn HS nói theo phong cách khẩu ngữ.

❖ Phương án 2

- GV yêu cầu HS thử tưởng tượng đề tài liên quan đến nội dung học;
- HS trình bày - GV ghi nhận;
- GV đưa tranh;
- HS quan sát tranh và so sánh với nội dung mà các em đã tưởng tượng;
- GV đưa câu hỏi;
- GV giúp HS lựa chọn các từ ngữ thích hợp trả lời câu hỏi;
- HS trình bày ý tưởng, suy nghĩ của mình. GV có thể bổ sung thêm cho HS thấy nếu cần thiết (GV nên hướng dẫn HS nói theo phong cách khẩu ngữ).

c) Phương tiện và đồ dùng dạy học

Máy chiếu, tranh ảnh phóng to, các bảng phụ.

2.2. Các phương án áp dụng cho dạng bài nghe và kể lại chuyện

a) Trường hợp sử dụng

Áp dụng cho dạng bài nghe và kể lại một câu chuyện đã đọc hoặc một việc đơn giản đã tham gia hay chứng kiến.

b) Cách thức tiến hành

❖ Phương án 1

- Cho HS xem tranh và đoán nội dung chuyện, GV ghi vài điều cơ bản (nhân vật, một vài sự kiện) mà HS đoán được lên bảng (có thể làm việc theo nhóm hoặc toàn lớp);
- HS nghe kể chuyện, số lần kể chuyện tùy thuộc vào trình độ của HS;
- HS đối chiếu nội dung vừa nghe được với nội dung mình đã dự đoán lúc đầu (làm việc toàn lớp theo cặp hoặc với phiếu bài tập);
- HS kể lại chuyện theo cặp hay nhóm;
- Đại diện vài nhóm HS thi đua kể lại chuyện trước lớp;

- GV và cả lớp nhận xét.

❖ Phương án 2

- GV thay vì kể chuyện có thể cho HS xem những hoạt cảnh, xem phim để HS có thể có sự hình dung ban đầu về cốt truyện;
- HS thảo luận theo nhóm về cốt truyện đó;
- Đại diện nhóm kể lại trước lớp;
- GV và HS nhận xét;
- GV có thể hướng dẫn HS rút ra ý nghĩa của câu chuyện.

❖ Phương án 3

- GV đưa sự kiện kèm theo tranh minh họa có dẫn lời chú thích;
- GV gợi ý để các nhóm thảo luận và sắp xếp lại theo trình tự (có thể hoạt động sắp xếp bằng tình huống đóng vai);
- Đại diện nhóm kể lại;
- GV và các nhóm nhận xét để đưa ra một câu chuyện hoàn chỉnh;
- Các nhóm thi đua kể lại câu chuyện;
- GV và cả lớp nhận xét.

❖ Phương án 4

- GV biểu diễn hoạt động của những nhân vật qua những con rối mà GV có thể tự làm kèm theo lời thoại của nhân vật;
- HS thảo luận theo nhóm về cốt truyện;
- Cho từng nhóm đóng vai với cốt truyện mà các em vừa thảo luận;
- Đặt HS vào một tình huống cụ thể của một nhân vật nào đó trong truyện và đề nghị các em kể lại truyện hay thể hiện cách xử lí.

❖ Phương án 5

- GV kể một phần đầu của truyện,

sau đó đặt câu hỏi đề nghị HS đoán sự kiện gì có thể xảy ra tiếp theo. GV ghi một vài ý HS đoán được lên bảng;

- HS nghe GV kể tiếp rồi trao đổi, đối chiếu điều được nghe với điều đã đoán để điều chỉnh phần được ghi lên bảng;

- GV kể lần hai, đề nghị HS nêu thêm một số tình tiết ở nửa phần đầu câu chuyện;

- HS trao đổi về ý nghĩa hoặc một vài chi tiết thú vị trong truyện;

- HS kể lại theo nhóm hay cặp;

- Đại diện vài nhóm kể lại chuyện trước lớp;

- GV và cả lớp nhận xét;

Với những câu chuyện có kết thúc mở (truyện vui), GV có thể hướng dẫn HS đoán phần kết thúc.

❖ Phương án 6

- GV kể chuyện lần thứ nhất kết hợp hướng dẫn HS nắm được truyện có mấy nhân vật, ở đâu (kèm theo tranh minh họa);

- GV kể chuyện lần thứ hai, HS nghe rồi hoàn thành các sự kiện theo trình tự (có thể đánh số thứ tự các hoạt động hoặc điền sự kiện vào ô trống...) trong phiếu bài tập (thảo luận nhóm);

- Sau khi hoàn thành sơ đồ trình tự câu chuyện, HS trao đổi sửa chữa...

- HS dựa vào trình tự câu chuyện kể lại truyện theo nhóm hay cặp rồi đại diện nhóm kể lại trước lớp;

- HS trao đổi về ý nghĩa của câu chuyện.

❖ Phương án 7

- GV kể chuyện lần thứ nhất (số lần kể tăng lên tùy trình độ của lớp) nên kèm theo tranh minh họa có chú thích;

- GV kể lại câu chuyện, tạo ra những tình tiết sai để HS phát hiện, giúp HS dần nắm được cốt truyện, để có thể kể lại câu chuyện (có thể tổ chức theo cá nhân hoặc nhóm);

- Cá nhân hoặc đại diện nhóm thi đua kể lại truyện;

- GV và cả lớp nhận xét.

❖ Phương án 8

- GV đưa ra một loạt các sự kiện không đặt theo trình tự của diễn tiến truyện, yêu cầu HS sắp xếp lại theo một trật tự mà các em nghĩ là hợp lí (các sự kiện này nên được thể hiện bằng tranh) HS có thể làm cá nhân hoặc theo cặp trên phiếu bài tập hay trên bảng lớp;

- HS nghe GV kể lại truyện, vừa nghe vừa nhìn chuỗi sự kiện trong phiếu bài tập hay trên bảng để đối chiếu;

- HS trao đổi thống nhất diễn tiến truyện;

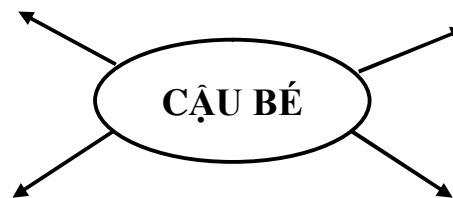
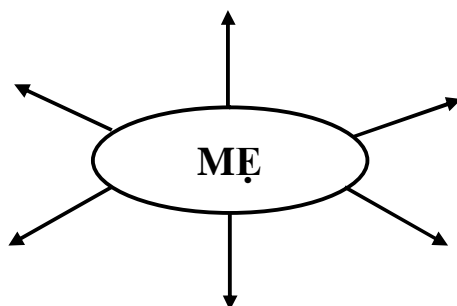
- HS dựa vào diễn tiến truyện kể lại theo đoạn hay theo vai;

- Đặt HS vào tình huống cụ thể của nhân vật nào đó trong truyện và đề nghị các em kể lại truyện hay thể hiện cách xử lí.

❖ Phương án 9

- GV kể lần một và đề nghị HS cho biết có mấy nhân vật trong truyện. GV ghi tên những nhân vật đó vào một ô tròn vẽ lên bảng (nếu có hình nhân vật đó thì càng tốt)

Ví dụ: Bài “Đại gì mà đôi”

- HS nghe GV kể lần 2 rồi viết xung quanh nhân vật một số từ hay một số cụm từ chỉ hành động hay suy nghĩ của nhân vật. Nếu HS gặp khó khăn thì GV có thể đặt ra một số câu hỏi để gợi mở;

- HS trao đổi điều chỉnh mạng câu chuyện theo lớp;

- HS dựa vào mạng câu chuyện kể lại truyện theo cặp hay nhóm;

- GV và cả lớp nhận xét.

c) Phương tiện và đồ dùng dạy học

Tranh ảnh phóng to, máy chiếu, bảng phụ, phiếu bài tập, các con rối.

2.3. Các phương án áp dụng cho dạng bài miêu tả

a) Trường hợp sử dụng

Áp dụng cho các dạng bài miêu tả người, đồ vật, cây cối...

b) Cách thức tiến hành

❖ Phương án 1

- GV đưa những gợi ý: câu hỏi trong SGK và có thể xây dựng thêm một số câu hỏi để HS trả lời (những câu hỏi này thường theo trình tự cơ bản của bài TLV);

- HS trả lời câu hỏi theo cá nhân hoặc nhóm;

- HS xây dựng những ý chính của bài TLV;

- HS trình bày bài văn (theo phong

cách khẩu ngữ);

- GV cùng cả lớp nhận xét và sửa chữa.

❖ Phương án 2

- Đối với bài văn tả người, GV có thể yêu cầu HS đem theo ảnh chụp người mà HS định tả (nếu không có ảnh thì các em tự vẽ);

- HS lên trình bày theo một số gợi ý của GV;

- HS nhận xét, GV đúc kết lại;

- Có thể cho HS lên bảng vẽ người định tả và trình bày theo những ý tưởng và suy nghĩ của các em. GV và HS nhận xét.

❖ Phương án 3

- Đối với bài văn tả cây cối, đồ vật, GV có thể sử dụng vật thật hoặc các mô hình (có thể sử dụng tranh ảnh chụp hay dùng máy chiếu) để hướng dẫn HS quan sát đối tượng miêu tả;

- HS thảo luận nhóm để tìm ra những đặc điểm chính của đối tượng cần miêu tả;

- HS trình bày ý tưởng, suy nghĩ của mình;

- GV có thể bổ sung thêm cho HS nếu thấy cần thiết.

❖ Phương án 4

- GV chiếu cho HS xem những đoạn

phim về nội dung mà các em cần tìm hiểu (những buổi lễ hội, phong cảnh, di tích lịch sử...);

- GV gợi ý cho HS trả lời các câu hỏi (trong SGK hoặc các câu hỏi do GV bổ sung thêm) để tìm ý;

- HS trình bày trước lớp;
- GV và cả lớp nhận xét.

c) Phương tiện và đồ dùng dạy học

- *Đối với GV:* Một số mô hình, vật thật, máy chiếu, bảng phụ, phiếu giao việc.

- *Đối với HS:* ảnh chụp, tranh tự vẽ.

2.4. Các phương án áp dụng cho dạng bài tường thuật

a) Trường hợp sử dụng

Áp dụng cho dạng bài tường thuật (chủ yếu ở khối lớp 5).

b) Cách thức tiến hành

❖ **Phương án 1**

- GV đưa yêu cầu đề bài;

- GV hướng dẫn HS hồi tưởng dần các diễn biến chính theo trình tự thời gian;

- GV đặt ra các câu hỏi gợi ý hướng dẫn HS thuật lại truyện, bên cạnh đó GV hướng dẫn HS kết hợp kể với tả để làm nổi rõ sự kiện được tường thuật;

- HS trả lời các câu hỏi cá nhân hoặc theo nhóm;

- HS xây dựng những ý chính của bài TLV;

- HS trình bày;

- GV cùng cả lớp nhận xét và sửa chữa.

❖ **Phương án 2**

- GV đưa ra một loạt các sự kiện đặt không theo trình tự của sự việc, yêu cầu HS sắp xếp lại theo một trật tự mà các em

nghĩ là hợp lí (các sự kiện này nên được thể hiện bằng tranh). HS có thể làm cá nhân hoặc theo nhóm trên phiếu bài tập hay trên bảng lớp;

- GV hướng dẫn HS hồi tưởng dần các diễn biến chính theo trình tự thời gian;

- HS trao đổi về các chi tiết liên quan đến các sự kiện xảy ra;

- HS dựa vào các chi tiết trên để thuật lại;

- GV nhận xét.

c) Phương tiện và đồ dùng dạy học

Phiếu bài tập, tranh.

3. Thiết kế hoạt động dạy cho một số dạng bài

Với các phương án hoạt động trên, chúng tôi đã thiết kế hoạt động dạy học cho một số bài trong chương trình Tiếng Việt 2, 3, 4 và 5, như: Dựa theo cách tổ chức cuộc họp mà em đã biết hãy cùng các bạn tập tổ chức cuộc họp tổ (tuần 5, lớp 3, tập 1), “Chàng trai làng Phù Ủng” (tuần 19, lớp 3, tập 2), “Giấu cày” (tuần 15, lớp 3, tập 1), “Trong giấc mơ em được một bà tiên cho ba điều ước và em đã thực hiện cả ba điều ước đó. Hãy kể lại câu chuyện ấy theo trình tự thời gian” (tuần 7, lớp 4, tập 1), luyện tập xây dựng đoạn văn miêu tả đồ vật (tuần 17, lớp 4, tập 1); quan sát một ảnh lễ hội dưới đây, tả lại quang cảnh và hoạt động của những người tham gia lễ hội (lớp 3, tập 2, trang 64); dựa vào dàn ý mà em đã lập tuần trước, hãy viết đoạn ngắn tả ngoại hình của một người em thường gặp (lớp 5, tập 1, trang 132)...

Trong giới hạn bài viết, chúng tôi chỉ trích dẫn một ví dụ cụ thể như sau:

Dựa theo cách tổ chức cuộc họp mà em đã biết hãy cùng các bạn tập tổ chức cuộc họp tổ (tuần 5, lớp 3, tập 1).

❖ **Giới thiệu bài:** Các em đã đọc truyện “Cuộc họp của chữ viết”, đã biết các chữ cái và dấu câu tổ chức cuộc họp như thế nào. Hôm nay các em sẽ tổ chức cuộc họp theo đơn vị tổ. Cuối giờ, các tổ sẽ dự thi để bình chọn người điều khiển cuộc họp giỏi nhất, tổ họp nghiêm túc nhất.

Đưa yêu cầu đề: **“Dựa theo cách tổ chức cuộc họp mà em đã biết hãy cùng các bạn tập tổ chức cuộc họp tổ”.**

❖ **Hoạt động 1:** Xem đoạn phim.

Cho HS xem một cuộc họp mẫu với nội dung: “Chuẩn bị các tiết mục văn nghệ chào mừng ngày 20-11”.

❖ **Hoạt động 2:** Tìm hiểu cuộc họp mẫu.

Cho HS thảo luận nhóm về đoạn phim vừa xem và đưa ra trình tự cuộc họp tổ:

- Mục đích cuộc họp?
- Nguyên nhân cuộc họp?
- Cách giải quyết?
- Phân công giao việc như thế nào?

Các nhóm trình bày kết quả thảo luận. GV nhận xét rồi đưa ra trình tự mẫu cho cuộc họp vừa xem.

a) Mục đích cuộc họp (tổ trưởng nói)	Thưa các bạn! Hôm nay, tổ chúng ta họp bàn về việc chuẩn bị các tiết mục văn nghệ chào mừng ngày Nhà giáo Việt Nam 20-11
b) Tình hình (tổ trưởng nói)	Theo yêu cầu của lớp thì tổ ta phải đóng góp 3 tiết mục. Nhưng tới nay chỉ có bạn Hùng đăng kí tiết mục đơn ca. Chúng ta còn thiếu 2 tiết mục tập thể nữa
c) Nguyên nhân (tổ trưởng nói, các thành viên có thể bổ sung)	Do chúng ta chưa họp để bàn bạc, trao đổi, khuyến khích từng bạn trở tài. Vì vậy, đề nghị các bạn cùng bàn bạc xem tổ ta có thể góp thêm tiết mục nào với lớp
d) Cách giải quyết (cả tổ trao đổi, thống nhất, tổ trưởng chốt lại)	Tổ sẽ góp thêm 3 tiết mục thật độc đáo 1. Múa “Đôi bàn tay em” 2. Hoạt cảnh kịch dựng theo bài tập đọc “Người mẹ” (SGK)
e) Kết luận, phân công (cả tổ trao đổi, thống nhất, tổ trưởng chốt lại)	Ba bạn (Lượng, Thảo, Hải) chuẩn bị tiết mục “Đôi bàn tay em” Duy, My, Nhung, Nhi, Phương, Vy tập dựng hoạt cảnh “Người mẹ” Bắt đầu tập từ chiều mai, vào các tiết sinh hoạt tập thể

Từ trình tự mẫu của GV, HS đưa ra trình tự chung để tổ chức một cuộc họp:

- Mục đích cuộc họp: Tổ trưởng nói;
- Nguyên nhân: Tổ trưởng nói, các thành viên có thể bổ sung;
- Cách giải quyết: Cả tổ trao đổi, thống nhất, tổ trưởng chốt lại;

- Kết luận, phân công: Cả tổ trao đổi, thống nhất, tổ trưởng chốt lại.

❖ **Hoạt động 3:** Tổ chức nói

- GV đưa ra một số nội dung có thể trao đổi trong cuộc họp;
- Các tổ bàn bạc, chọn nội dung họp;
- Một số tổ trình bày trước lớp;

- GV nhận xét về cách dùng từ, đặt câu, lời nói, cử chỉ, điệu bộ...

4. Kết luận

Để dạy và học tốt tiết TLV nói không phải là chuyện dễ dàng đối với cả GV lẫn HS. Bởi lẽ những cơ sở lí thuyết mang tính khoa học về dạy TLV nói vẫn chưa được nghiên cứu đầy đủ, thêm vào đó là phương pháp dạy học lấy GV làm trung tâm vẫn chưa được khắc phục, GV chưa có thói quen để HS nói và tự nói. Mặt khác, các nội dung trong SGK chỉ mang tính điển hình, chưa thật sự đầy đủ, sinh động; hệ thống câu hỏi dẫn dắt, tranh ảnh còn quá ít.

Để góp phần dạy và học môn học này hiệu quả hơn, chúng tôi đã đề xuất một số phương án tổ chức hoạt động dạy nói trong tiết TLV nói, thiết kế một số hoạt động nói và thử đưa vào giảng dạy một số bài ở trường TH. Nhìn chung, các hoạt động này phân nào đã kích thích được nhu cầu nói và khả năng diễn đạt của HS, được GV TH ở các trường đánh giá tốt. Như vậy, giải pháp này đã thực hiện được mục tiêu đề ra là tạo được hứng thú học tập cho HS trong tiết TLV nói, giúp HS dễ dàng hơn trong việc tìm ý, viết đoạn, tạo văn bản, phát triển kĩ năng nói, kĩ năng giao tiếp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo - Dự án phát triển giáo viên tiểu học (2005), *Phương pháp dạy học Tiếng Việt ở tiểu học*, Nxb Giáo dục.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Vụ Giáo viên (2002), *Dạy học phát huy tính tích cực của học sinh trong môn Toán và môn Tiếng Việt ở tiểu học*.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2002), *Sách giáo khoa Tiếng Việt 2, 3, 4, 5*, Nxb Giáo dục.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2002), *Sách giáo viên Tiếng Việt 2, 3, 4, 5*, Nxb Giáo dục.
5. Lê Phương Nga (2006), *Phương pháp dạy học Tiếng Việt*, Nxb Đại học Sư phạm.
6. Nguyễn Quang Ninh (1998), *Một số vấn đề dạy ngôn bản nói và viết ở tiểu học theo định hướng giao tiếp*, Nxb Giáo dục.
7. Nguyễn Trí (1990), *Dạy Tập làm văn ở tiểu học*, Nxb Giáo dục.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 04-9-2012; ngày phản biện đánh giá: 01-10-2012;
ngày chấp nhận đăng: 28-3-2013)